

Waardevol Tiel

WERKGROEP VOOR CULTUURHISTORIE EN LEEFOMGEVING
UITGAVE JULI 2022 NO. 7

WAARDEVOL TIEL

voortzetting van
Milieuwerkgroep Tiel

www.waardevoltiel.nl

Voorzitter:
Arnoud Reijnen

Secretaris:
Nancy Hageman
Simon Vestrijkstraat 19
4003 DX Tiel
[miss_nancyhageman@
hotmail.com](mailto:miss_nancyhageman@hotmail.com)
06-55121210

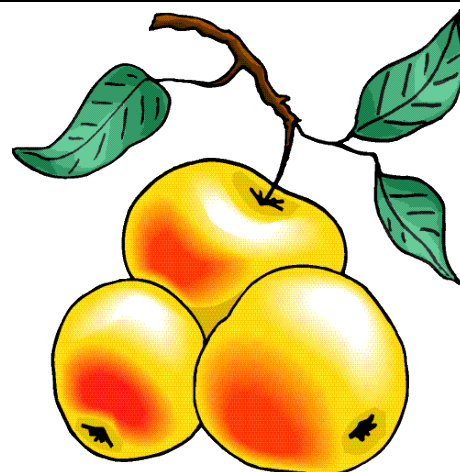
Penningmeester:
Ronald van Lith
Meidoornstraat 12
4001 ZE Tiel
rhvanlith@gmail.com
contributies/donaties
ING betaalrekening:
NL17INGB0003386081
t.n.v.

“WAARDEVOL TIEL”
werkgr cultuurhistorie/leef-
omg. te Tiel
BIC : INGBNL2A

Info en contact:
waardevoltiel@gmail.com

Gesprek met de wethouder

Enkele weken terug hebben wij een gesprek gehad met de wethouder van o.m. cultuurhistorie, Frank Groen. Wij, dat wil zeggen Bert, Peter en ondergetekende, terwijl Peter naast Waardevol Tiel ook de Oudheidkamer vertegenwoordigde. Overigens was van gemeentelijke zijde niet alleen de wethouder aanwezig, maar ook de ambtelijke staf van de monumentencommissie, de stadsbouwmeester en de ambtenaren die over de bewaking van cultuurhistorische zaken als monumenten en archeologie gaan. Thema van de bijeenkomst was onze teleurstelling over de recente verbouwingen in de Weerstraat en de Ambtmanstraat. Wij legden uit hoe het volgens ons niet had moeten met die in onze ogen treurige verbouwingen in juist deze straten die onder het geweld van de beschietingen in de oorlog redelijke gespaard waren gebleven. Wij vonden dat de bouwers teveel ruimte hadden gekregen om gevels op te trekken die niet in het straatbeeld passen. In deze straten staan namelijk ook nogal wat panden die de status van gemeentelijk monument hebben en een vooroorlogs ensemble vormen. Het daartussendoor optrekken van doodse of modernistische gevels doet daar, vinden wij, afbreuk aan. Wilden wij nu pleiten voor historiserende bebouwing? Nee, wij vonden dat er enkel in harmonie met de aanpalende panden moest worden gebouwd. Een tuitgeveltje, dat er ooit was geweest, in plaats van een plat dak, waar het ging om de door ons gelaakte verbouwing in de Weerstraat. Of een wat meer aansprekende raamverdeling in de voorgevel en de afwerking van het onooglijk platte dak met desnoods een drie laags pannendakje in de Ambtmanstraat.

Waar was de invloed van de stadsbouwmeester en de Welstandscommissie, was onze grote vraag.

Nu, hoewel de stadsbouwmeester sprak van hedendaagse vernieuwing, die in de toekomst ook weer tot historische waarde kon leiden, voelde hij wel enigszins met ons mee. Althans was er van zijn kant geen uitdrukkelijke tegenspraak. Maar hij wees er wel op dat zijn invloed beperkt was. Hij kon de bouwer wel adviseren, maar als deze dat advies naast zich neerlegde, waren er geen wettelijke mogelijkheden om zulks toch te eisen. Dat kon slechts indien het bouwwerk een formele bescherming genoot.

Bescherming voor de binnenstad, ja, dat is in onze club al sinds zo ongeveer onze oprichting een van de doelen waar wij naar streven. Er is zelfs in de zestiger jaren van rijkswegen gepoogd de status van beschermd stadsgezicht te verlenen aan de steden Culemborg, Zaltbommel en Tiel. De eerste twee steden waren daar wel mee ingenomen, maar de Tielse politiek van destijds wilde er niets van weten. Tiel zou volgens de toen heersende mening teveel in haar Sturm und Drang beknot worden. De wethouder op de toentertijd heersende kortzichtigheid wijzend, spraken wij de mening uit dat de beide straten dus een vorm van bescherming diende te krijgen. Op die manier zou de stadsbouwmeester beter gewapend zijn tegen minder gewenste bouwplannen.

Tot ons genoegen was wethouder Groen het daar helemaal mee eens. Hij was ook ingenomen met de wijze waarop Waardevol Tiel de historische waarde van onze stad onder de aandacht bracht en stelde voor dat wij samen met de ambtenaar cultuurhistorische zaken een beschermingsplan gingen opstellen. Wanneer dat gereed kon zijn? De ambtenaar verwachtte dat het met alle toeters en bellen een jaar zou vergen. Te laat wellicht, meenden wij, voor de Weerstraat, waar al verschillende bouwplannen voor bestaan.

Afgesproken werd dat de stadsbouwmeester in de tussentijd toch door overleg zijn invloed aan gaat wenden om disharmonie met de omgeving van de bouwplannen te voorkomen. Tevens zijn wij uitgenodigd de zittingen van de monumentencommissie bij te wonen.

Ton

Notulen van de vergadering van Waardevol Tiel op 2 juni 2022

Aanwezig: Arnoud, Bert, Jan, Willem, Ronald, John, Ton en Peter (notulen).

Opening: De voorzitter heet ons allen welkom en opent de vergadering.

Notulen: De notulen van 12 mei 2022 worden goedgekeurd. Maar naar aanleiding van de notulen wordt de vraag gesteld of het een goed idee is om tijdens Open Monumentendag het gebouw van de oude HBS open te stellen? Zo kan de aandacht extra gevestigd worden op de monumentale waarde van dit leegstaande pand.

Ons bezwaar in zake het pand Weerstraat 39 is afgewezen. Volgens de procedures neemt het College van B&W dat besluit, maar wij hebben van hen niets vernomen.

Formeel is er dus niets beslist. Bert zal informatie inwinnen.

Mededelingen en stukken: Er wordt tocht gebouwd in de uitsparing van het gebouw De Kranshof aan de Binnenhoek. We weten nog niet hoe dit er uit gaat zien. Nieuw in onze vergadering is John van Mil. Hij stelt zich voor: Hij is 74 jaar oud, afkomstig uit de automatisering en was directeur marketing. Hij heeft onder andere gewerkt bij de veiling Aalsmeer. Hij wil zich graag inzetten voor Waardevol Tiel.

Vaststellen extra agendapunten: Er zijn geen extra agendapunten.

Afspraken en Actiepunten: **Werkkelders:** Ton is bang dat bij de aanleg van een riool in de Oliemolenwal het gewelf van de kelders beschadigd wordt. Het is zaak om goed op te letten wanneer men de wal openlegt. Bert zal een en ander bespreken met de omgevingsmanager van aannemer Heimans. Verder vragen we ons af of er nog meer werkkelders te vinden zijn. **Erfgoed Symposium:** We zullen het idee van een symposium ter sprake brengen in het overleg met de wethouder. **Jaarverslag:** Het jaarverslag is gereed en zal na de vakantie in het maandblad komen

Jaarvergadering: Als datum voor de jaarvergadering prikken we 1 september.

Willemswaardgroep: De Willemswaardgroep stelt zich voor op 17 juni om 15.30 uur in de Willemswaard. Tevens presenteert men dan het Waardplan. **Ezelsruggen:** Over het aanbrengen van ezelsruggen op de coupure bij de Waterpoort heeft Bert gesproken met Koen van Gerwen en daarna met Rob Carfage van het verantwoordelijke Waterschap Rivierenland. In augustus komen de ezelsruggen aan de orde.

Platanen: De platanen aan de Ophemertsedijk moeten worden gekapt ten behoeve van de komende dijkverzwaring. Verplaatsen is een duur procedé. Bert zal nog contact leggen met bomenkweker Van de Berk in Brabant. Mogelijk is hij geïnteresseerd om de bomen uit te graven, te verkopen of wat dan ook. **Open Monumentendag:** De organisatie van Open Monumentendag loopt. Het is onzeker of de gemeente Tiel de plannen voor een duurzaamheidsbeurs kan realiseren. Het ontbreekt aan menskracht. **JEKA-gebouw:** Er is geen nieuws over het JEKA-gebouw. **Schuilkelders:** Bert meldt in zijn digitale bestanden te beschikken over een kaart uit 1946

waarop de openbare schuilkelders aangegeven staan. Hij zal Peter een kopie sturen. We vragen ons af of de schuilplaats achter het weeshuis aan de Achterweg op de monumentenlijst staat. Peter zal het bij de gemeente navragen. **Overleg met de wethouder.** In het periodiek overleg met de wethouder zal gevraagd worden hoe het staat met de monumentenlijst en dan speciaal de aanvullingen van deze lijst. **Nye Damme:** Op een stuk land begrensd door de Rivierenlandlaan en de Industrieweg ligt de Nye Damme, een archeologisch monument. De dam is als een glooiing in het landschap te zien. De laatste tijd bereikten ons verontrustende berichten, doordat een boer op dit stuk land aan het ploegen was en mogelijk dit monument heeft beschadigd. Jan is wezen kijken en heeft foto's genomen. De dam is nog te zien, maar Jan denkt toch dat er een deel verlaagd is.

Rondvraag: Ton brengt een ouder idee ter sprake, namelijk het geluidsmonument voor de gebroeders Schobben. Zij waren zogenaamde crossers, verzetsmensen die

met gevaar voor eigen leven gestrand geallieerden over de Waal naar het bevrijde Maas & Waal roeiden. Het monument moet de vorm van een boot krijgen en een plaats vinden bij het museum. Geïnteresseerden kunnen in de boot plaatsnemen en daar via een geluidsinstallatie het verhaal van de crossers horen. Peter vertelt dat de kruidentuin achter het museum nu toch eindelijk wordt aange-pakt. Het is de bedoeling de paden opnieuw te straten en de perken volgens het oorspronkelijke plan in te poten met kruiden. Er is al een werkgroep die zorg zal dragen voor het onderhoud. Jan meldt dat in Utrecht de havenkraan is gereconstrueerd. Hebben wij als Waardevol Tiel nog interesse in het laten vervaardigen en plaatsen van een silhouet van een kraan, zoals die eens aan de Tielse Oliemolenwal moet hebben gestaan?

Actiepunten

Erfgoed Symposium: allen.

Jaarvergadering: Arnoud en Ronald.

Contact met Willemswaard groep: Arnoud.

Ezelsruggen coupure: Bert.

Werkkelders: Bert.

Monumentendag: Peter.

Jeka-gebouw: Bert.

Jaarvergadering: Ronald en Arnoud.

Kascontrole: allen.

Innen contributies: Ronald.

Schuilkamer weeshuis: Peter.

Metaalwarenfabriek Schröer: Peter.

Gesprek met de gemeente: Ton, Bert en Peter.

Nije Damme: Jan.

Platenanen: Bert.

Weerstraat 39: Bert.

Kraan Oliemolenwal: Jan en Peter.

Geluidsmonument: Ton en John.

Volgende vergadering

Donderdag 7 juli 2022

Aanvang 19.30 uur

Plaats: Kerkstraat 32

Agenda voor Waardevol Tiel 7 juli 2022

Opening

Notulen 2 juni 2022.

Mededelingen en stukken.

Vaststellen extra agendapunten.

Afspraken en actiepunten.

Wat verder ter tafel komt.

Rondvraag.

Sluiting.